

VALMIERAS KĪMIKIS

VALMIERAS STIKLA ŠKIEDRAS RŪPNĪCAS IZDEVUMS

Izānk kopā 1979. g. 25. oktobra

CETURTDIEN,
1992. gada 2. aprīlis

Nr. 12 (587)

PILSĒTA UN RŪPNĪCA

Rūpnīca un pilsēta. Kāda vieta lielākajam rūpnīcības uzņēmumam pilsētas ekonomikā, sabiedriskajā dzīvē, infrastruktūrā? Par šiem jautājumiem mūsu korespondenta HERMAŅA HERCBERGA saruna ar Valmieras pilsētas valdes priekšsēdētāju OSKARU SPURDZIŅU.

— Jāteic atklāti: stikla šķiedras rūpnīcas pastāvēšana rada pilsētai vairākas lielas problēmas. Savā laikā, kad šo uzņēmumu projektēja un cēla, bija paredzēts izīst ar vietējiem materiāliem, konkrēti — smiltīm, ar vietējiem kadmjiem. Kā mēs visi zinām, iznācis citādi. Un sekas visāsāk izjūtam tagad, šajā sarežģītajā laikā. Jūs jau paši zināt, ar kādām pūlēm rūpnīca sagādā sev kurināmo, degvielu, smiltis, borskābi, citas izejvielas. Bet produkcijas liela daļa nepaliek uz vietas.

No otras puses, stikla šķiedras rūpnīca, tāpat kā citi uzņēmumi, iemaksā prāvas summas budžētā zemes nodokļa, īpašuma nodokļa un citu maksājumu veidā. Uzņēmuma peļņa nav maza, un sava daļa no peļņas nodokļa ienāk arī pilsētas budžētā. Pelnā, piemēram, no visiem Valmieras uzņēmumiem budžētā ienākusi 5,7 miljoni rubļu. Par enerģētikas problēmu jau daudz rakstīts un runāts, tāpēc atkārtoties negribu. Zināms, ka uzņēmuma tiek darīts daudz, lai ekonomiski izlietotu šos enerģijas avotus, paredzēts ieviest jaunas tehnoloģijas, lai samazinātu energoietilpību, protams, ne jau visai aiziet tikai ražošanai. Rūpnīcas katlu māja apgādā ar siltumu gan dzīvojamās mājas, gan citus objektus.

Sarežģītas ir arī transporta problēmas. Uz rūpnīcu ved četri pilsētas autobusu maršruti, kas ikdienā pārvadā simtiem un pat tūkstošiem pasažieru. Tas, savukārt, prasā rūpes no VTU «Valmierā» puses, kas arī pārdzīvo grūtības sa-

karā ar degvielas krīzi. Nu, un vēl viena liela problēma: bezdarbs, kas neatvairāmi tuvojas. Pagaidām rūpnīcai vēl izdevies izvairīties no masveida kadru samazināšanas, kā tas, piemēram, ir VTU «Valmierā», bet paši varat iedomāties, kas notiks, ja apstāsies vai ievērojami sašaurināsies ražošanas tādā uzņēmumā kā VSSR, kur strādā vairāk nekā divarpus tūkstoši cilvēku. Pie tam, tādiem kvalificētiem strādnieku kadriem kā audzējam, stikla kausētājiem, operatoriem un citiem Valmierā darbu nekur citur nevar piedāvāt. Tāpēc nebūtu slikti, ja rūpnīcā domātu, kā izveidot alternatīvas darba vietas, kur cilvēki varētu strādāt individuāli vai grupās un ražotu tādas plašā patēriņa preces no vietējiem materiāliem, kurus arī varētu realizēt uz vietas pilsētā, rajonā, Latvijā.

Akcentējot šīs problēmas, teica Spurdziņa kungs, nebūt negribu kritizēt rūpnīcu un tās vadību, jo viss minētais ir agrāka režīma neātrredzīgas un, var teikt, Latvijas tautai kaitīgas darbības rezultāti. Zinu, ka rūpnīcā tiek veikti pasākumi, lai atteiktos no novecojušiem izstrādājumiem, organizētu jaunu preču ražošanu, kas būtu mazāk energoietilpīgi un vairāk vajadzīgi mūsu republikai un tās iedzīvotājiem. Rūpnīcā ne mazums tiek darīts, lai uzlabotu ekoloģisko stāvokli, un šīs problēmas VSSR risina aktīvāk nekā vienā otrā citā uzņēmumā vai saimniecībā. Taču darāmā šajā jomā vēl ir daudz.

Valmieras pašvaldībai, konkrēti, arī man, izveidojās labas un lie-

tišķas attiecības ar rūpnīcas direktoru Ināru Poļaku kungu, citiem vadošiem darbiniekiem. Rūpnīca aktīvi piedalās dažādu saimniecisko pasākumu risināšanā, ieguldījuši līdzekļus vairāku rajonam un pilsētai svarīgu objektu celtniecībā, sponsorē dažādus pasākumus kultūras un sporta dzīvē. Ļoti aktīvi ekoloģijas un veselības aizsardzības komisijā darbojas rūpnīcā strādājošie pilsētas padomes deputāti Sarma Ukasa un Mārtiņš Tomsons. Nevar nenovērtēt lielo darbu sporta jomā, ko veic rūpnīcā. Piemēram, populārs ne tikai Valmierā, bet arī republikā ir sporta komplekss «Baiļi», kur rosīgi darbojas Valdis Vanags un viņa palīgi. Tālu pazīstami kļuvisi BMX puikas, kuriem ļoti daudz palīdz rūpnīca. VSSR sportisti piedalās visās rajona un pilsētas mēroga sacensībās, daudzi no viņiem ir rajona izlases komandu sastāvā.

Sarunas noslēgumā Spurdziņa kungs izteica vēlmi, lai rūpnīcā strādājošie, sevišķi gados jauni cilvēki, ātrāk atbrīvotos no vecās domāšanas, saprastu, ka tie laiki ir pagājuši, kad varējām sēdēt un gaidīt, kamēr mums kaut ko pateiks «no augšas», ka citi mums palīdzēs. Tagad viss ir atkarīgs no tā, kā strādāsim pašī, kā paši risināsim savas problēmas. Valmieriešiem jāsaprot, ka labāku dzīvi nesasniedzim, ja paši nevēlosim strādāt, ja domāsim tikai par personisko labklājību, brauksim uz Poliju, pirksim un pārdosim dažādas deficītpreces, Gribas aicināt jaunus cilvēkus, pusaudžus neposīt to, ko izgatavojuši vai uzstādījuši viņi tevī un vecākie brāļi. Cik daudz vēl, diemžēl, Valmierā redzam nerautas telefona klausules, apgāztas atkritumu urnas, izbrādātus zāļņus, izdemolētas autobusu pieturas un pašus transporta līdzekļus. Un nevainosim tikai migrantus tajos nedarbos, kur esam vainīgi arī paši. Teiktas, protams, neatliecas tikai uz rūpnīcas cilvēkiem, bet gan uz visiem valmieriešiem.

cijā vairākas galvenajās rūpnīcībās nozarēs, tai skaitā arī ķīmiskajā. Ir divi ceļi, pa kuriem ejot, rūpnīcība var samazināt enerģētisko resursu patēriņu. Pirmkārt, rūpnīcība var generēt, sadalīt un izlietot enerģiju efektīvāk, saglabājot enerģiju un atgriežot to izmantošanai ražošanas un apšildes procesā. Otrkārt, rūpnīcība var pāriet uz lētākiem enerģijas avotiem. Istenoto projektu ieviešanas rezultātā liecina, ka enerģijas patēriņu rūpnīcā var samazināt vismaz par 15 procentiem. Dažādas ražošanas problēmas ir līdzīgas, un enerģijas saglabāšanas potenciāls ir vienāds visām valstīm un ražošanas veidiem. Ir tikai jāizstrādā, jāpielieto vienkaršas, mērķtiecīgas metodes, kuru atdeve ir lielāka nekā gaidīts. Vispirms jānotic enerģijas daudzums katrā ražošanā, lai apzinātu, kur var īstenot tās saglabāšanas un atgriešanas pasākumus. So

RŪPNĪCAS HRONIKA

Kā katru jaunu pavasari, arī šajā sākies jūtmu remonts. Brigāde pašlaik tiek komplektēta, tā darbosies 19. ceha ietvaros. Darbu sākums paredzēts aprīļa vidū, taču istais noteicējs šajā lietā būs laika apstākļi un nodrošinājums ar ruberoidu. Šobrīd ir sagādāti apmēram 2000 m ruberoida, kas ir daudz par maz.

Aprīlī paredzēts remontēt jūtmu apmales. To darīs 19. ceha strādnieki.

Notiek aūšanas ceha logu laidumu remonts. Strādā brigāde «no malas».

17. ceha remontu mehāniskā daļā, kuru vada Māris Kiršblats, pārvācas uz jaunajam telpām blakus erklozes iecirknim. Sāmsaimzes laiks pārdzams ap Lieldienām.

Galvenā mehāniskā daļas inženieri nodarbojas ar guļņu un rezerves daļu meklējumiem. Annele Tere tikko atgriezies no Furnanovas Ivanovas apgabalā, kur atrodas daudz tekstilrūpnīcības uzņēmumu. Viņa panākusi visdažādāko dokumentu norformēšanu, muti ieskaitot, un tā rezultātā rūpnīca drīzumā saņems 12 nišu mašīnas stelliem AT-106MC. Viņa atveda līgumu par vēl 18 nišu mašīnu saņemšanu.

Pirmdien uz Samaru un Saratovu devās Laimonis Mednis, lai nodrošinātu tehnoloģisko iekārtu guļņu atgādāšanu.

Apstākļi, kā rūpnīcas teritorijā ir piebārstīta lodītēm, vainojama tikai un vienīgi pavirša atliekām to transportēšanā un parvietošanā. Kā paskaidro 1. ceha priekšnieks Tālis Dančis, no tehniskā viedokļa raugoties, viss esot tā, ka, precīzi un rūpīgi strādājot, lodītēm burtē mirt nevajadzētu.

Pagājušajā nedēļā uz Itāliju aizceļoja kārtējais grīstes sūtījums.

Uzskatāmās agitācijas laiki pagājuši, tomēr maksimālam noformējam Konstantīnam Ummeram darba netrūkst. Pirmdien viņš atgriezās no sanatorijas, un uz galda jau sakrājušies pasūtījumu kaudzīte. Darbniecā top plānknieši durvju uzrakstiem, afišās, tīrāfretē un citi darbi. Visa informācija, kas līdz šim dominēja krievu valodā, tiek pārstrādāta latviski. Tagad mēs vairs nelasīsim «Prū nozagdes 30. un 245», bet gan «Ugunsgrēka gadījumā zvanīt 245».

Rajona daiļdarznieku klubā kultūras dzīvi koordinē mūsu rūpnīcas noliktavas pārzine Silviņa Volkova. Pašlaik viņa kopā ar kluba prezidenti daiļdarznieci Zentu Skrstiņu un citiem klubā aktīvistiem katru brīvu brīvdienas veltē tam, lai novadpētniecības muzejā valmierieši varētu priecāties par Lieldienu izstādi. To var apmeklēt ikviens līdz 17. aprīlim.

Sakarā ar to, ka atpūtas bāze «Augstroze» netiek pietiekami noslogota, kā arī saņemts Umurgas pagasta zemes komisijas atieikums par bāzes ekspluatācijai nepieciešamas zemes piešķiršanu, ar 1. jūniju «Augstroze» tiek likvidēta. Izveidota likvidācijas komisija, kuras sastāvā ir direktora vietnieks Valērijs Barkovs, galvenais grāmatvedis Andrejs Miglenieks, juriskonsults Viktors Matvejevs, noliktavas pārzine Anna Budanova un 12. ceha priekšnieks Boriss Fajevičs.

1. bērnodārza audzinātāja Inga Vagale devusies uz kvalifikācijas kursiem Rīgā.

Direktora vietnieks Aldis Rudzītis atrodas Ufā, kur nodarbojas ar borskābes meklējumiem.

Lai veiktu pasākumus ceha objektu pasargāšanai un ugunsgrēka, 7. cehā organizēta brīvprātīgo ugunsdzēsēju vienība 13 cilvēku sastāvā.

Pirmsdiploma praksē 17. cehā strādā Priekšu lauksaimniecības skolas 4. kursa audzēknis Alvis Aboliņš. Prakses vadītājs ir ceha priekšnieks Andris Gūtmanis.

Kadru sagatavošanas daļa saņemusi neskatīamus piedāvājumus uz kvalifikācijas paaugstināšanas kursiem viēdas aizsardzībā, grāmatvedībā, elektroiekārtu apkalpošanā, drošības tehnikā un citās jomās.

Sis nedēļas sākumā 7. ceha sortimentu kabinetā nolika lietotu apģērbu pārdošana, ko organizēja firmas «Second Hand» parstāvji. Iespējams, ka līdzīgs pasākums varētu notikt arī aūšanas cehā.

No Gluhovecas saņemts vagona ar kaolini. Čehā tiek veiktas izejvielas analīzes un receptes aprēķini. Nakamajā nedēļā kaolini sāks izmantot ražošanā. Paredzams, ka kaolini saņemsim arī no Trnavas Čehoslovākijā. No Sudogdas atvesta mālzemes krava, bet šīs pasākums esot «maksājams nervus».

1. cehā borskābes krājumi atlieku divām nedēļām, 6. cehā — apmēram sešām dienām.

Kabelis no rūpnīcas uz 70. apakšstāmu ielikts 1963. gadā. Nepieciešams to atjaunot. Šobrīd nav visa nepieciešamā kabeļa daudzuma, tāpēc ir variants atjaunot to pa daļām.

APBALVOJUMI

Par ilggadēju un nevainojamu darbu un sakārā ar nozīmīgu dzīves jubileju ar rūpnīcas Goda rakstu un prēmiju apbalvotas 7. ceha audumu kontroliere RUTA UPĻTE un 2. ceha spoļāšanas nodaļas meistare MUDIĒ VĪRZA, kā arī apbalvoti 13. ceha iecirkņa brigadieris VITĀLIJS SARKOVSKIS.

Jānis Pētermanis: «TĀ IR ZVIEDRIJĀ»

(Nobelgums. Sākumu skat. 11. numurā) Zviedrija ir industriāla zeme, un rūpnīcība prasā 40 procentus no visa enerģijas patēriņa. Kopš 1973. gada elektrības patēriņš samazinājies par 15 procentiem, bet naftas izlietošana rūpnīcībā — uz pusi. Rūpnīcībā izvirzījis lozungus «Izbeigt enerģijas nelietderīgu izlietošanu!» Labāk izmantot enerģiju apšildīšanai un māju uzturēšanai, kas dod labus rezultātus. Cauruļvadu un iekārtu pareiza un droša izolācija tiek pārbaudīta un papildināta. Tiek apzināti siltuma noplūdes avoti un uzlabots mehānisms darbs. Ražošanas un ekspluatācijas sfērās tiek apzinātas, apgūtas un ieviestas jaunas metodes. Bet kā tad ir pie mums? Nereti redzām, ka siltumizolācija ir bojāta, tvaiks un siltums noplūst, no zemes nāk siltā tvaika mutiņi, bet mēs nereti vienaldzīgi paejam tam garām. Vēl lielāka enerģijas ekonomija tika panākta ražošanas modernizā-

metožu pielietošanā jābūt noteikti atsevišķi: vispirms jāsamazina enerģijas noplūde, bet pēc tam jāpanāk atgriešanās ražošanas un apšildes procesā. Lai gūtu ilgstošus panākumus enerģētikas patēriņa pazemināšanā, nepieciešams apmest personālu. Enerģijas saglabāšanai jāizstrādā ilgtermiņa perspektīva, risinot to gan firmas, gan tīri cilvēciskā aspektā, apvienojot ar rūpnīcā par apkārtējās vides tīrību.

Jānis Pētermanis pastāstīja, arī, ka liela vēriba Zviedrijas pilsētās tiek veltīta enerģijas pāreizam par tēriņam saglabāšanai. Jau kopš XIX gadsimta beigām lielu darbu šajā jomā veic municipalitātes. Te ietilpst enerģijas iegūšanas un izlietošanas plānošana, esošās situācijas apzināšana, perspektīvā plānošana, jaunu enerģētisko avotu rašanās utt. Enerģijas — kurināmā, elektrības, tvaika un citu pieejamība ir pamats gan rūpnīcībās, gan arī

visas sabiedrības sekmīgai attīstībai un pastāvēšanai. Tas ir ļoti svarīgi visām valstīm. Tas sodien ir sevišķi svarīgi Austrumeiropas un Baltijas valstīm, tas ir kļuvis par politisku jautājumu visām industriālajām valstīm. Konferencēs darbā ļoti liela vēriba lika veltīta tieši Austrumeiropas un Baltijas valstu stāvoklim enerģētikas jomā. Tika nolasīti speciāli referāti, uzstājas Austrumeiropas un visu Baltijas valstu atbildīgie speciālisti, tika runāts par palīdzības un konsultāciju jautājumiem. Zviedrijas pieredze enerģētikas jomā var daudz palīdzēt arī mūsu pilsētām, rajonam, rūpnīcām. Sevišķi mums visiem kopā un katram savā vietā jācenšas maksimāli saglabāt to, kas ir, nepieļaut siltuma, ūdens, tvaika noplūdi, elektrības nelietderīgu patēriņu, jāmeklē alternatīvi un lētāki enerģijas avoti.

HERMANIS HERCBERGS

Konkretizēti mērķi

Pagājušajā nedēļā rūpnīcā vairākas dienas strādāja čehu speciālisti. Mašīnbūvēšanas firmas ZBRO-JOVKA galvenais konstruktors Jozefs Martinecs ir radijs un izauksteljis turpat vai visas pneimatisko lēķļu modifikācijas. Arī šoreiz lietišķās sarunās ar galveno inženieri Andri Brūnānu, tekstilzinātniekiem Ritu Zeiboli, Tālvāldi Aizsilnieku, Feliciju Bergu tika konkretizēti turpmākās sadarbības plāns ar mērķi paplašināt stikla audumu sortimentu. Vienlaicīgi rūpnīcā ieradās arī mūsu kaimiņi — lietuviešu speciālisti no Kauņas tekstiluzņēmuma «Silkasa». Arī tur strādā čehu pneimatiskās stelles, un šajā sakarībā lietuvieši Valmierā risināja savas problēmas, — gan izmantojot mūsu pieredzi, gan panākot vienotības ar čehiem par stēļu atsevišķu mezglu nomaiņu.

ASTRĪDA AIZSILNIECE

